

ARVIOINTIKERTOMUS 2024

KEMIJÄRVEN KAUPUNGIN TARKASTUSLAUTAKUNTA

22.9.2025 § 49

1.	TARKASTUSLAUTAKUNNAN TERVEHDYS	2
2.	TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTITEHTÄVÄN TOTEUTTAMINEN	3
2.1.	TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUOSIKELLO	3
2.2.	TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ	3
2.3.	TARKASTUSLAUTAKUNNAN JÄSENET 2024	4
2.4.	TOIMIKAUDEN TARKASTUSSUUNNITELMA JA TILIKAUDEN TYÖOHJELMA SEKÄ TARKASTUSLAUTAKUNNAN TYÖSKENTELYTAPA TOIMIKAUTENA	4
2.5.	UUODEN 2023 ARVIOINTIKERTOMUKSEN HAVAINTOJEN KÄSITTELY	4
3.	TALouden ANALYYSI	6
3.1.	TALOUDELLINEN KEHITYS JA TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	6
3.2.	TASE	7
3.3.	TUNNUSLUVUT	8
4.	INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	10
4.1.	KEMIJÄRVEN KAUPUNKI	10
4.2.	TILAPALVELUT LIIKELAITOS	11
5.	ARVIO VUODEN 2024 VALTUUSTON ASETTAMIEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA	12
5.1.	STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN JA STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	12
5.2.	KOKONAISTALouden ARVIOINTI	12
6.	TOIMINNAN JA TALouden TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	13
6.1.	HALLINTOPALVELUT	13
6.2.	TULEVAISUUSPALVELUT	14
6.3.	ELINVOIMAPALVELUT	15
6.4.	YMPÄRISTÖTERVEYSPALVELUT TOIMIALA	17
6.5.	TILAPALVELUT LIIKELAITOS	18
7.	TYTÄRYHTEISÖILLE ASETETTujen TAVOITTEIDEN ARVIOINTI	19
8.	HENKILÖSTÖASIAT	23
8.1.	HENKILÖSTÖN TERVEYSPERUSTEISET POISSAOLOT	23
9.	ERITYISET ARVIOINTIKOhteET	25
9.1.	KUULEMISET VUONNA 2024	25
9.2	TAVOITTEET JA MITTARIT	25
10.	TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE	26
10.1.	KEMIJÄRVEN KAUPUNGIN TILINTARKASTUSKERTOMUS 2024	26
10.2.	YHTEENVETO	26
11.	ALLEKIRJOITUKSET	27

1. Tarkastuslautakunnan tervehdys

Kemijärven kaupungin talous on 2024 positiivinen ja ylijäämä hyvällä tasolla ajatellen tulevia taloudellisesti haastavia vuosia. Talouteen vaikuttavia tekijöitä ovat mm. valtionosuuksien muutokset, verotulojen kehitys, väestön ikääntyminen sekä palvelutarpeen muutokset.

Kunnan velkamäärä on kuitenkin edelleen huomattava, ja talouden volyyymien pienentyessä tunnusluvut ja niiden analysointi on yhä tärkeämpää. Talouden tasapainottamisohjelma on tuottanut tulosta, ja ohjelmaa tulisi jatkaa. Tämä tukee kestävästä kehitystä ja elinvoimaisuutta tuleville vuosille.

Sotemuutos, eli sosiaali- ja terveystalouden uudistus aloitettiin vuoden 2023 alussa ja saatiin päätökseen vuoden 2024 aikana. Merkittävin muutos on ollut henkilöstön siirtyminen hyvinvointialueille. Muutos toi myös mukanaan sopeutumista sekä uudet toimintamallit.

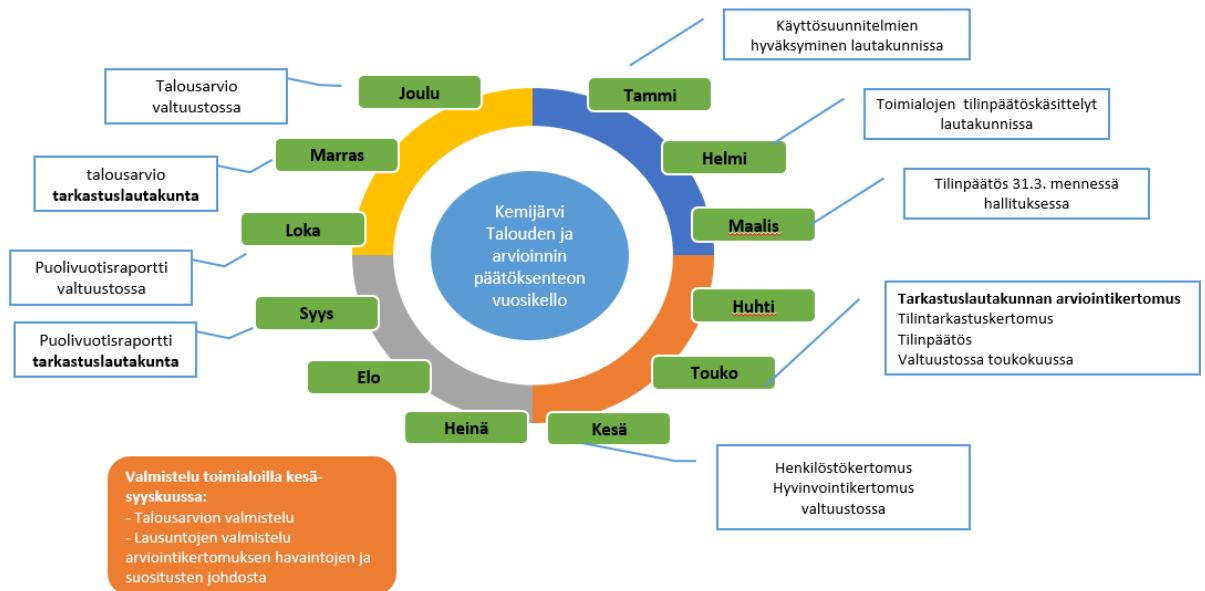
Kunnan toiminnassa isoin riski liittyy henkilöstöön. Kunnan toiminta perustuu lähes kokonaan henkilöstötyöhön, ja osassa toiminnoista on niukat henkilömitoitukset. Tämän vuoksi palveluvarmuuden takaaminen kaikissa olosuhteissa on usein haastavaa, sillä yksittäinen henkilö saattaa osata tehdä vain tietyn asian.

Vuonna 2024 luotiin uusi kaupunkistrategia. Kaupunginhallituksen nimeämä strategiatyöryhmä valmisti uutta strategiaa kokoontumalla alkuvuoden ja kevään 2024 aikana kuukausittain ulkopuolisen strategiakonsultin vetämissä työpajoissa. Kaupunkistrategiasta järjestettiin myös kuntalaistilaisuus 21.5.2024 teemalla "Tehdään yhdessä hyvä tulevaisuus". Uusi strategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 24.6.2024.

Kemijärven kaupungin tarkastuslautakunta

2. Tarkastuslautakunnan arviointitehtävän toteuttaminen

2.1. Tarkastuslautakunnan vuosikello

Tilinpäätös vuodelta 2024 viivästyí alkuperäisestä suunnittelusta aikataulusta. Kuntalain mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

2.2. Tarkastuslautakunnan tehtävä

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
5. valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

2.3. Tarkastuslautakunnan jäsenet 2024

Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat tilikaudella 2024:

Jäsen	Varajäsen
Antti Sirviö, pj., Kesk.	Pentti Koskenranta, Kesk. Antti Kerkelä, Kesk.*
Jorma Vaarala, vpj., TKY	Auvo Kilpeläinen, Kok.
Sirkka Pikkuvirta, SDP	Maija-Leena Vermas, Vas
Jani Tikkanen, Vas.	Tauno Mulari, Vas.
Jaana Wiik, TKY	Aili Kumpula, KD

* Pentti Koskenrannan ero varajäsenyydestä on hyväksytty KV 29.4.2024 § 35, tilalle varajäseneksi Antti Kerkelä

2.4. Toimikauden tarkastussuunnitelma ja tilikauden työohjelma sekä tarkastuslautakunnan työskentelytapa toimikautena

Tarkastuslautakunnalla on tarkastustyön perustana koko toimikaudeksi hyväksytty arviointisuunnitelma. Tilintarkastajan ja lautakunnan toimintasuunnitelmat ovat tukeneet toisiaan.

Kaupungin tilintarkastusyhteisönä on ollut KPMG Oy Ab. Yhtiön nimeämänä vastuullisena tilintarkastajana on toiminut 31.8.2024 saakka JHT, KHT Tapio Raappana ja 1.9.2024 lähtien JHT, KHT Heidi Hyry. Kaupunkikonsernin lakisääteiset tilintarkastuspalvelut on kilpailutettu vuosille 2023–2026.

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan toimintasuunnitelmat ja niiden toteuttaminen ovat täyttäneet sekä kuntalain että kunnan hallintosäännön ja talouden hoitoa täydentävät määräykset. Tarkastuslautakunta on arvioinut, ovatko valtuuston asettamat tavoitteet toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Tehtävän toteuttamisen yhteydessä tarkastuslautakunta on kuullut viranhaltijoita, luottamushenkilöitä ja kuntakonsernin henkilöstöä. Lisäksi tarkastuslautakunta on tutustunut toimielinten pöytäkirjoihin ja kuullut tilintarkastajaa.

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2024 aikana 15 kertaa. Erityistilintarkastus on työllistänyt tarkastuslautakuntaa ja hallintoa vuoden 2024 aikana.

2.5. Vuoden 2023 arviointikertomuksen havaintojen käsittely

Tarkastuslautakunta jätti kokouksessaan 6.8.2024 kaupunginvaltuustolle arviointikertomuksen vuodelta 2023. Tarkastuslautakunnan valmisteleva arviointikertomus on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.8.2024. Kaupunginhallitus antoi vastineen 7.10.2024 tarkastuslautakunnalle ja tarkastuslautakunta on merkinnyt vastauksen tiedoksi.

Kaupunginvaltuuston 18 jäsentä tekivät 25.4.2022 valtuustoaloitteen erityistilintarkastuksen järjestämisestä. Erityistilintarkastuksen ensimmäinen vaihe suoritettiin vuonna 2023 ja valtuustolle raportti esiteltiin 18.3.2024, jolloin valtuusto antoi lisämäärärahan kartoitusvaiheen jatkotoimenpiteille, joita olivat alustavien tarkastushavaintojen syventäminen, mahdolliset vastinepyynnöt, raportointi ja lopullinen raportti. Erityistarkastuksen suorittajat aloittivat

kartoitusvaiheen jatkotoimenpiteet keväällä 2024. Lopullinen raportti hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.11.2024 § 93, ja valtuustoaloite todettiin loppuun käsitellyksi.

3. Talouden analyysi

3.1. Taloudellinen kehitys ja talousarvion toteutuminen

Kunnan toiminnan tehokkuutta ja taloudellisuutta mitataan yleensä kunnan tilinpäätöksen tuloksen pohjalta.

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan on arvioitava, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta lähestyy arviointia vertailemalla kaupungin taloudellista kehitystä ja talousarvion toteutumista.

Ulkoinen tuloslaskelma (sis. liikelaitos)	2024	2023	Muutettu TA 2024	Toteuma %
Toimintatuotot	7 042	6971	6 124	115,1
Henkilöstökulut	-13 918	-12 727	-13 891	100,2
Palvelujen ostot	-8 843	-7 772	-9 063	97,6
Muut toimintakulut	-43	-166	-38	112,8
Toimintakulut yhteensä	-28 833	-27 195	-29 575	97,5
TOIMINTAKATE	-21 791	-20 224	-23 451	92,9
Verotulot	19 264	18 978	18 183	105,9
Valtionosuudet	6 501	7 652	6 035	107,7
Rahoitustuotot ja -kulut	1 568	2 082	1 912	82,0
VUOSIKATE	5 542	8 488	2 680	206,8
Poistot ja arvonalentumiset	-3 998	-2 688	-2 874	139,1
TILIKAUDEN TULOS	1 545	5 801	-194	797,4
Poistoeron ja rahastojen muutokset	0	40	0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 545	5 801	-194	797,4

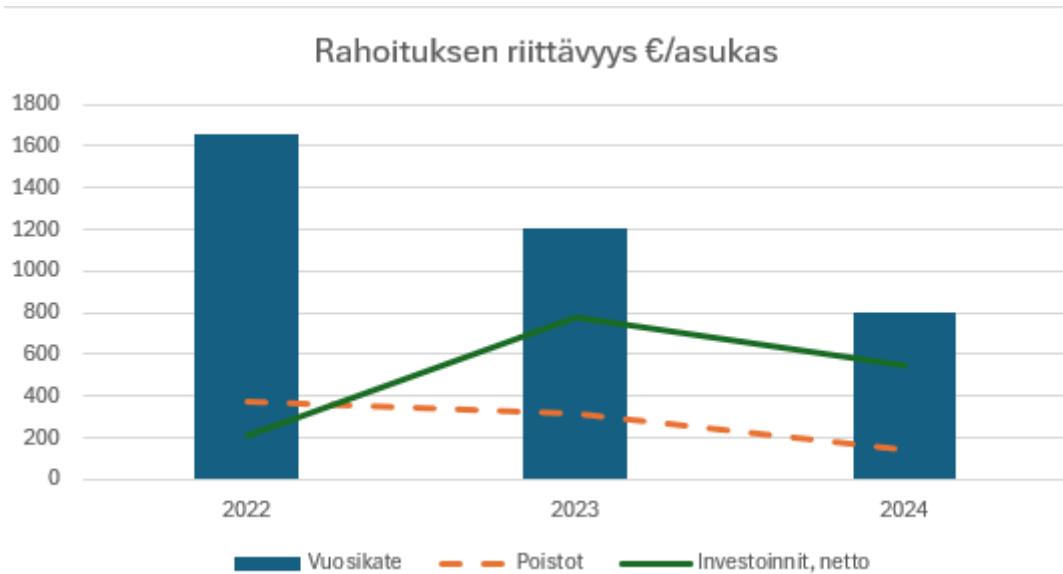
Toimintatuotot ovat ylittäneet talousarvion 918 tuhannella eurolla toteuman ollessa 115,1 %. Toimintakulut alittivat talousarvion toteuman ollessa -28,8 milj. euroa. Toimintamenot kasvoivat hieman henkilöstömenoissa ja muissa toimintakuluissa, muissa tiliryhmissä toimintamenot vähenivät.

Toimintakate alitti talousarvion 1 660 tuhannella eurolla. Toimintakatteen toteuma oli 92,9 %.

Sekä verotulot että valtionosuudet ylittyivät talousarvioon verrattuna. Verotulojen osalta ylitystä tuli noin 1,1 milj. euroa ja valtionosuuksien osalta vajaa 0,5 milj. euroa.

Perusoletus on, että vuosikate on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen. Toimintavuonna 2024 vuosikate oli noin 5,5 milj. euroa (2023: 8,5 milj. euroa). Vuosikate ylittää suunnitelman mukaiset poistot 2,9 milj. eurolla eli se on riittävällä tasolla ja kattaa poistot.

Kumulatiivinen ylijäämä on tilinpäätöksen jälkeen 17,7 milj. euroa.

Rahoituksen riittävyys €/asukas 2022–2024

Vuosi	2022	2023	2024
Vuosikate	1655	1208	797
Poistot	369	316	139
Investoinnit, netto	209	775	542

Rahoituksen riittävyys vuonna 2024 per asukas on ollut kohtuullisella tasolla, koska vuosikate on kattanut poistot. Kaupungin toteuttamien investointien määrä oli 3,7 milj. euroa, mikä on kunnan kokoon ja rahoitusvolyyymiin nähden kohtuullisen suuri.

3.2. Tase

Kaupunki ja liikelaitos

Ulkoisen tase (t€)	2024	2023
VASTAAVAA	87 117	87 117
Pysyvät vastaavat	80 532	81 208
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	47 524	47 914
Sijoitukset	32 993	33 280
Toimeksiantojen varat	15	14
Vaihtuvat vastaavat	8 141	5 910
Vaihto-omaisuus	56	40
Lainasaamiset	416	516
Muut lyhyt- ja pitkäaikaiset saamiset	2 307	3 642
Rahoitusarvopaperit	28	28
Rahat ja pankkisaamiset	5 334	1 683
VASTATTAVAA	88 674	87 117
Oma pääoma	56 294	54 899
Toimeksiantojen pääomat	164	172
Vieras pääoma	32 215	32 046
Rahoituslaitoslainat (pitkäaikainen)	23 003	21 250
Muu lyhyt- ja pitkäaikainen vieras pääoma	9 211	10 796

Kaupungin tase nousi 1,6 milj. euroa edellisvuodesta. Vuoden 2024 poistoissa on poistettu kaikkien tyhjen kiinteistöjen tasearvot, yhteensä noin 1,5 milj. euroa, joten kiinteistöomaisuuden tasearvoa on saatu oikeammalle tasolle. Taseen vieras pääoma pysyi edellisvuoden tasolla.

Tilinpäätöksessä kaupungin oma pääoma on 56,3 milj. euroa. Taseella ei ole kertynyttä alijäämää. Tilikauden ylijäämä 1,5 milj. euroa vahvisti omaa pääomaa entisestään. Lainakanta kasvoi 0,6 milj. euroa edellisvuodesta. Lainamäärä oli vuoden lopussa 28,1 milj. euroa (TP 2023 27,5 milj. euroa). Lainoista maksettava korkotaso laski hieman alkuvuoden korkeasta, lähes 4 %:n tasosta. Lainojen korkomenot laskivat noin 10 000 eurolla edellisen vuoden tasosta.

Tarkastuslautakunta on pyytänyt luetteloita taideteosten ja muun kaluston ja irtaimiston osalta, mutta luetteloita ei ole saatu. Taideteosten osalta kaupungilta on saatu tieto, että luettelointityö jatkuu kesällä 2025.

3.3. Tunnusluvut

Kemijärven kaupunki	2024	2023
Tulorahoitus		
Toimintatuotot / -kulut	24,4 %	25,6 %
Vuosikate % poistoista	138,7 %	315,8 %
Vuosikate / asukas	797 €	1 208 €
Rahoitus		
Investointien tulorahoitus	147,1 %	149,0 %
Lainanhoitokate	0,4	1,6
Tase		
Omavaraisuusaste	63,6 %	63,1 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	97,8 %	95,0 %
Kertynyt yli-/alijäämä / asukas	2 547 €	2 321 €
Lainat / asukas	4 035 €	3 911 €

Omavaraisuus vahvistui 63,6 %:iin (ed. vuonna 63,1 %), vaikka velkaantuneisuus on korkealla tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus nousi 97,8 %:iin (ed. vuonna 95,0 %). Kassan riittävyys nousi 67 päivään, mikä kertoo vahvasta maksuvalmiudesta. Tilikausi on ylijäämäinen, ja kaupungilla ei ole vanhoja katettavia alijäämiä.

Kaupungin lainanhoitokate ei ole tyydyttävällä tasolla ja on edelleen heikentynyt vuodesta 2023. Lainanhoitokate oli 0,4 (ed. vuonna 1,6). Lainanhoitokyky on hyvä, kun sen arvo on yli 2,0. Konsernin lainakanta on edelleen korkealla tasolla ollen 6 960 euroa/asukas.

Havainnot

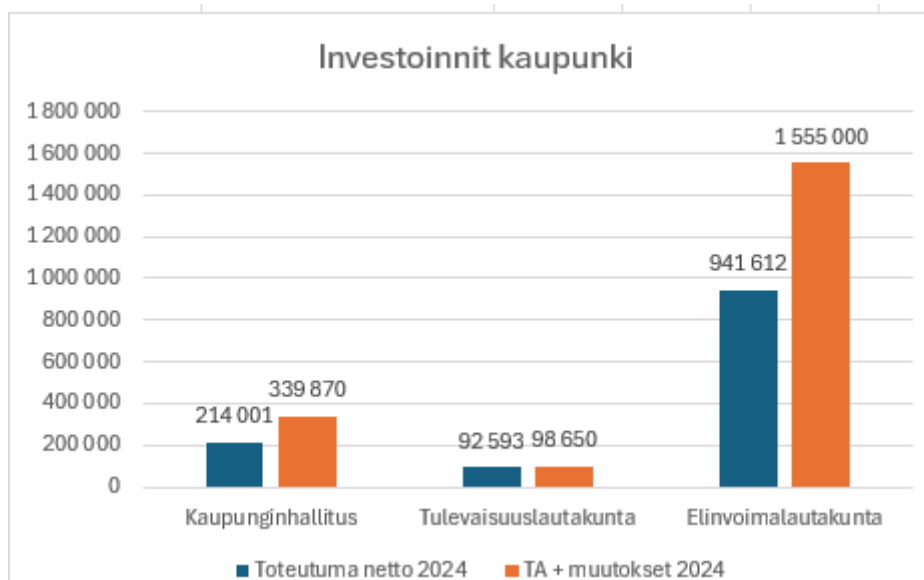
Tilinpäätös 2024 osoittaa, että kaupunginhallituksen aikaisempina vuosina ja tilinpäätösvuotena toteuttamat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi ovat onnistuneet. Kaupungin taseessa olleet alijäämät on saatu kokonaisuudessaan katettua jo vuonna 2021 ja omaa pääomaa vahvistettua ylijäämäisillä tilinpäätöstuloksilla vuosina 2022–2024.

Suositukset

Kaupungin taloustilanne on vahvistunut omavaraisuuden osalta. Velkaantuneisuus on noussut erittäin korkealle tasolle johtuen toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien vähentymisestä sote-muutosten vuoksi. Tämän seurauksena toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi ovat välttämättömiä myös tulevina vuosina.

4. Investointien toteutuminen

4.1. Kemijärven kaupunki

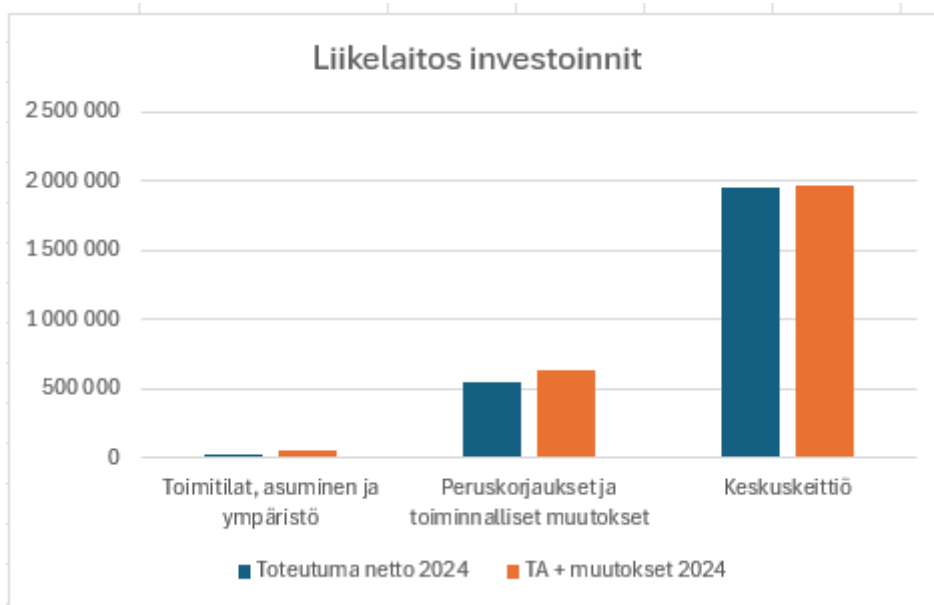

Kaupungin toteuttamien investointien määrä oli 3,8 milj. euroa, mikä on kunnan kokoon ja rahoitusvolyyymiin nähden kohtuullisen suuri. Merkittävimpinä investointikohteina olivat keskuskeittiön uudisrakennuksen valmistuminen, eläinlääkäreiden vastaanottotilojen valmistuminen, liikenneväyliin kohdistuva rakentaminen, peruskorjaukset ja uudistamiset, kaupungin omistamien kiinteistöjen korjaustyöt sekä puistoihin, leikkikenttiin ja reitteihin liittyvät investoinnit.

Kaupungin toimialojen investointeja on eniten toteutunut elinvoimalautakunnan osalta. Kaupunginhallituksen alaiset investoinnit ovat pääosin keskitetyn tietohallinnon investointeja sisältäen eri toimialojen ohjelmistojen päivittämistä ja hankintaa. Tulevaisuuslautakunnan investointeja olivat vuonna 2024 muun muassa kulttuurikeskuksen salin ja näyttelytilan valaistuksen uusimista sekä uimahallin kuntosalin päivityksen jatkamista.

Elinvoimalautakunnan suurimmat investoinnit kohdistuivat katujen päällystämiseen ja katuvalojen uusimiseen. Kemijärven säännöstelyyn liittyen toteutettiin Kemijoki Oy:n kanssa yhteisrahoituksella Kalkonniemeen laituri ja rantarakenteet. Kaikki peruskaupungin investoinnit alittivat talousarvion.

4.2. Tilapalvelut liikelaitos

Havainnot

Tilapalvelut liikelaitoksen suurimpia investointikohteita olivat keskuskeittiön rakentaminen, eläinlääkäritilojen rakentaminen sekä uimahallin suunnittelu ja ylläpitokorjaukset. Liikelaitoksen investoinnit ovat toteutuneet 4,9 % talousarviota pienempänä.

Suositus

Investointien toteuttaminen suhteessa taloudelliseen tilanteeseen ja sen seuranta on oltava suunnitelmallista. Investointien poistoajat täytyy arvioida realistisesti, jotta alimitoitettut poistot eivät kasvata korjausvelkaa.

5. Arvio vuoden 2024 valtuuston asettamien tavoitteiden saavuttamisesta

5.1. Strategian toteuttaminen ja strategisten tavoitteiden toteutuminen

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Kemijärven kaupunkistrategia on ollut voimassa 2021–2023.

Strategiatyötä aloitettiin vuoden 2023 alkupuolella vuosille 2024–2028. Strategiatyö viivästyi alkuperäisestä aikataulusta. Strategiatyö aloitettiin alusta vuonna 2024 ja strategia vuosille 2025–2030 päätettiin kaupunginvaltuustossa 24.6.2024 § 56.

Havainnot

Strategia vuosille 2024–2028 olisi pitänyt valmistua jo vuonna 2023, jotta sitä olisi voitu käyttää talousarviossa 2024. Uusi strategia ei ole ollut ohjaamassa uuden organisaation toimintaa talousarviovalmistelussa 2024, vaan on jouduttu käyttämään vanhaa strategiaa.

Suositukset

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että uusi kaupunkistrategia ei ole löydettävissä kaupungin nettisivuilta muuten kuin kaupunginvaltuuston kokouspöytäkirjan liitteenä. Strategia on hyvä julkaista selkeästi, jotta se on helposti saatavilla.

5.2. Kokonaistalouden arviointi

Kemijärven kaupungin talous on ollut tasapainossa vuonna 2024. Talouden tasapainottaminen on välttämätöntä myös tulevina vuosina. Tilikauden tulos oli 1,5 milj. euroa ylijäämäinen, ja kumulatiivinen ylijäämä vuoden lopussa nousi 17,7 milj. euroon. Verotulot ja valtionosuudet kehittyivät odotettua paremmin.

6. Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisen arviointi

6.1. Hallintopalvelut

Kaupungin organisaatiossa tapahtui muutoksia vuoden 2024 aikana. Kaupunginjohtajan virka täytettiin syksyllä 2024, mihin asti virkaa hoidettiin sijaisjärjestelyin. Elinvoimajohtaja irtisanoutui loppuvuodesta 2024. Johtavat viranhaltijat ovat hoitaneet tehtäviä oman toimensa ohella. Kaupungin tilinpäätösten valmistelu on myöhästynyt jo toisena vuonna peräkkäin taloushenkilöstön resurssipulan vuoksi.

Havainnot

Vuonna 2023 toteutuneen hyvinvointialueuudistuksen jälkeen yhteistyökanavat ja -tavat hakevat edelleen muotoaan. Hallintopalveluissa henkilöstön vaihtuvuus on aiheuttanut resurssivajetta. Pieneen hallinto-organisaatioon liittyy henkilöriski, joka on realisoitunut tilikauden aikana. Varahenkilöjärjestelyihin tulisi jatkossakin kiinnittää huomiota. Tilinpäätöksessä mainitaan toiminnallisena riskinä uusien työntekijöiden perehdyttäminen. Seuraavan kymmenen vuoden aikana Kemijärven kaupungissa eläköityy yli puolet henkilöstöstä.

Suosituks

Työhyvinvointia edistää hyvä johtaminen. On tärkeää, että varmistetaan henkilöstön osaaminen hyvällä ja riittävällä perehdytyksellä ja koulutuksella.

Perehdyttämishjeistusta ei ole päivitetty vuoden 2024 aikana. Vuoden 2025 aikana on tarkoitus ottaa käyttöön perehdytystyökalu. Osaamista ja tietotaitoa on jaettava esimerkiksi työnkierrolla, jolloin toiminnot eivät ole niin haavoittuvia. Osaaminen täytyy säilyttää, vaikka henkilöstö vaihtuu. Tämä edellyttää sitä, että eri tehtävien työprosessit on dokumentoitu ja niitä pidetään yllä koko ajan. Säännöllisesti toteutettavat kehityskeskustelut antavat sisällön henkilöstön kehittämiselle.

6.2. Tulevaisuuspalvelut

Tulevaisuuslautakunnan alainen toiminta sisältää kaupungin palveluista kuntalaisille merkittävimmän ja laaja-alaisimman kokonaisuuden: varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen, nuoris-, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- kansalaisopisto- ja musiikkiopistopalvelut sekä kuntalaisten hyvinvointi-, terveys- ja turvallisuustyön.

Varhaiskasvatus ja koulutus

Varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut ovat toteutuneet suunnitellusti. Hillatien koulun päärakennuksen lisäksi viipalekoulun lisätilat ovat toimineet ja olleet käytössä vuoden 2024 ajan. Perusopetuksen seurannassa on käytetty laatukriteerejä, joiden pohjalta arvioidaan koulun toimintaa. Tuloksia hyödynnetään seuraavan lukuvuoden suunnittelussa ja käytännön koulutyössä.

Havainnot

Tavoite lisätä yrittäjyyskasvatusta sekä perusopetuksessa että lukiossa tukee hyvin kaupunkistrategian yrittäjämönteisyyttä. Lasten ja nuorten hyvinvointia sekä koulupolkua tukemaan on esimerkiksi perustettu vahvan tuen pysäkkiluokka sekä palkattu hankerahalla koulukoutsit. Varhaiskasvatuksessa, koulussa ja lukiossa on huomioitu monikulttuurisuus. Resurssien ohjaaminen suomea toisena kielenä puhuvien lasten varhaiskasvatukseen ja opetukseen sekä tiedottamiseen tukee kaupungin yhteisöllistä ja yhdessä tekemisen tavoitetta.

Tulevaisuuspalvelut toimialan vuoden 2024 toiminnassa tapahtuneet muutokset ja toiminnan kustannuksiin vaikuttaneet päätökset mm. palvelusetelihinnan osalta ovat lisänneet määrärahakäyttöä talousarviossa ennakoitua suuremmaksi varhaiskasvatuksessa ja koulutuspalveluissa. Tämän vuoksi toimialan tilinpäätösennustetta on korjattu niin, että koko toimialan määrärahakäyttö tulee olemaan noin 476 400 euroa arvioitua suurempaa.

Suosituks

Toisen asteen koulutuksen monipuolinen tarjonta on turvattava kaupunkistrategian mukaisesti. Laaja ammatillisen koulutuksen tarjonta ja teema-aiheiset lukiot on hyvä huomioida tulevaisuuden mahdollisuuksina. Koulutustarjonnassa on syytä huomioida paitsi alueen elinkeinorakenne myös ympäristön tarjoamat mahdollisuudet. Tämä edellyttää yhteistyötä koulutuksen järjestäjien kanssa.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut ovat tärkeässä roolissa ja merkittävä osa hyvän tulevaisuuden rakentamista. Nuorisokeskuksen toiminta tukee hyvin yhteisöllisiä tavoitteita sekä tavoitetta hyvinvoivista

kemijärveläisistä. Erityis- ja etsivänuorisotyöntekijän mukaan vuoden 2024 aikana nuoria on saatu poikkeuksellisen hyvin koulun ja työn piiriin.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut sekä kansalaisopisto

Kirjaston tarjoamat palvelut ovat merkittävä osa Kemijärven kulttuuritarjontaa. Kirjasto palvelee kaikenikäisiä kemijärveläisiä vauvasta ikäihmisiin. Kirjaston omatoimiaika normaalin palveluajan lisäksi sekä hiljainen kuutio ja urheiluvälineiden lainaaminen ovat laajentaneet kirjaston asiakaskuntaa uusien palvelujen myötä. Laajennetut palvelut tukevat hyvin tavoitetta hyvinvoivista kaupunkilaisista. Musiikkiopisto tarjoaa musiikin opetusta lapsille ja aikuisille, mikä on tärkeä osa kulttuurikasvatusta. Myös kansalaisopisto toimii aktiivisesti.

Kaupunki jatkoi kemijärveläisten lasten ja nuorten liikkumisen tukemista vapaakorteilla liikuntahalliin ja uimahalliin. Lisäksi toisen asteen opiskelijat saavat ilmaiset kausikortit kuntosalille lukuvuoden 2024/2025 ajan. Myös liikuntavälineiden lainaaminen veloituksetta tukee kaupungin asukkaiden liikuntaharrastuksia.

Tulevaisuuslautakunta on myöntänyt täyttöluvan vuonna 2024 liikuntaneuvojan toistaiseksi voimassa olevaan tehtävään 1.1.2025 alkaen. Liikuntaneuvojan palvelut ovat olleet kaupunkilaisilla käytettävissä ja käytössä koko vuoden 2024 ajan hankerahoituksen avulla. Liikuntaan liittyvät panostukset tukevat hyvin voimassa olevaa hyvinvointisuunnitelmaa ja tavoitetta hyvinvoivista kaupunkilaisista.

Havainnot

Kirjaston yhteistyö koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa on tuonut lapsia kirjastopalveluiden piiriin toivotulla tavalla. Lasten liikunnan koetaan lisääntyneen toivotulla tavalla panostusten myötä. Lasten liikunnan huomioiminen ja ohjaajavetoinen liikunnan tuominen koulun yhteydessä toimivaan aamu- ja iltapäivätoimintaan on yksi lisämahdollisuus liikunnan lisäämiseen.

Suosituks

Kirjaston ja koulun välinen yhteistyö on hyvä saada laajennettua kaikkiin koululuokkiin.

Hyvinvointi, terveys ja arjen turvallisuus

Hyvinvointikoordinaattori on toiminut vuoden 2023 lopusta alkaen osa-aikaisena ja lokakuusta 2024 kokoaikaisena. Hyvinvointikoordinaattorin toimenkuvaan kuuluu yhteistyö kolmannen sektorin ja vaikuttamistoimielinten kanssa.

6.3. Elinvoimapalvelut

Elinvoimapalvelujen asuminen ja ympäristö -vastuualue vastaa kaduista, alueista, maankäytöstä ja rakennusvalvonnasta. Muita vastuualueita ovat työllisyyspalvelut sekä kaupunkimarkkinointi ja hankinnat.

Elinvoimapalvelujen toimintakate on alittanut talousarvion. Hankinnat ovat tärkeitä kuntatalouden kannalta.

Asuminen ja ympäristö -vastuualue**Havainnot**

Asuminen ja ympäristö vastuualueen tavoitteet ovat toteutuneet pääosin. Asiakaskyselyä ei toteutettu vuoden 2024 aikana. Tulleita palautteita on kuitenkin huomioitu toiminnan kehittämisessä.

Suositus

Tarkastuslautakunta suosittelee, että asiakaskysely palveluiden tuottamisesta järjestettäisiin säännöllisesti.

Työllisyyspalvelujen vastuualue

Julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuu palvelujen hankinta- ja maksatustehtävineen siirtyy valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta. Vuosi 2024 on ollut uuden työllisyyspalvelu-organisaation rakentamisaikaa. Tuloksena on ollut Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalue, johon kuuluvat Inari, Kemijärvi, Pelkosenniemi, Posio, Salla, Savukoski ja Utsjoki. Vastuukuntana tulee olemaan Sodankylän kunta, mutta kullakin kunnalla työvoimapalvelut tulevat olemaan lakisääteisiä peruspalveluja.

Kemijärvi on osallistunut työllisyyden kuntakokeiluun, joka on järjestetty valtakunnallisesti 1.3.2021–31.12.2024. Työllisyyden kuntakokeilussa osa TE-toimiston tehtävistä siirrettiin kunnan tehtäviksi. Kokeilujen tarkoituksena oli edistää työllistymistä sekä koulutukseen ja palveluihin ohjautumista ja luoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen eli hyvien käytänteiden kehittäminen ja kokeilu ennakoiden tulevaa TE-uudistusta.

Kaupunkistrategiasta johdettu konsernitason tavoite oli vuoden 2024 laadukkaiden palvelujen tuottaminen asiakaslähtöisesti koko palvelutarjontaa ja yhteistyöverkoston osaamista hyödyntäen ja samalla yhteistyön kehittäminen. Tavoitteiden saavuttamisen arviointia varten laadittu mittaristo sisältää määrällisiä mittareita työllistymisestä, koulutuksiin ja muihin palveluihin siirtymisestä, yrityskäyntien määrästä suhteessa edelliseen vuoteen ja talouden seurannasta. Työllisyyspalvelujen laadukkaasta hoitamisesta on mittarina asiakastytytyväisyyskysely.

Havainnot

Laadukas työllisyyden hoito on moniammatillista toimintaa ja edellyttää koko yhteistyöverkoston osaamisen hyödyntämistä ja yhteistyön kehittämistä. Toimintavuonna on panostettu tulevaan Itä- ja Pohjois-Suomen työllisyysalueen toimintojen rakentamiseen.

Toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisen arviointia varten laadittua mittaristoa ei ole hyödynnetty. Työllistymisen, koulutuksiin tai muihin palveluihin ohjautumisen määrät jäävät enimmäkseen arvioimatta. Selityksenä on annettu, että on ollut puutetta vuoden 2023 verrokkitiedoista.

Suositus

Mittariston ja mittaamisen kehittäminen kuvaamaan ja arvioimaan työllisyyspalvelujen tavoitteiden saavuttamista ja toimenpiteiden vaikuttavuutta yhdessä yhteistyöverkoston ja työllisyysalueen kuntien kanssa.

Kaupunkimarkkinointi ja hankintatoimen kehittäminen

Kaupunkimarkkinointi toimii osana elinvoimapalvelujen kokonaisuutta ja on kaupunkiorganisaatiossa uusi toiminto. Kemijärven kaupungin markkinointi ja viestintä suunnataan pääasiassa kemijärveläisille ja Kemijärven seudulla asuville tai asujiksi tuleville, kaupungin yhteistyötahoille ja kumppaneille.

Havainnot

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota edellisessä arviointikertomuksessa, että kaupunkimarkkinointisuunnitelmaa ei ollut laadittu vuonna 2023. Vuoden 2024 lopussa valmisteltiin Kemijärven kaupungin viestintä- ja markkinointisuunnitelman toinen luonnos, joka etenee valmistelussa päätöksentekoon. Kaupunkimarkkinointisuunnitelman laatiminen on tärkeää, jotta kaupungin vetovoima paranee. Hankintatoimen kehittämistyö on kesken ja vaatii esityksiä päätöksentekoon.

Suositus

Hankintastrategia on hyvä laatia ja toteuttaa yhtenäinen hankintojen johtaminen kaupunkitasolla. Tämä edellyttää laajaa yhteistyötä kaupungin eri toimialojen ja tiimien kanssa.

6.4. Ympäristöterveyspalvelut toimiala

Kemijärvi, Pelkosenniemi, Salla ja Savukoski ovat muodostaneet Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen 1.1.2023 alkaen. Ympäristöterveydenhuolto vastaa terveydensuojelun, elintarvike- ja tupakkalain edellyttämistä valvonta-, neuvonta- ja tarkastustehtävistä sekä eläinlääkintähuoltolain mukaisista eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta- ja eläinlääkäripalveluista. Vuosi 2024 on toinen toimintavuosi Kemijärven kaupungin vastuulla. Ympäristönsuojelun tarkoituksena on turvata viihtyisä, puhdas ja virikkeellinen ympäristö.

Havainnot

Tavoitteena on ollut toimivien palvelujen tarjoaminen keskeytyksettä ja kohtuullisessa ajassa. Tavoitteeseen on päästy. Ympäristöterveydenhuollon tulosityksiköissä virat on saatu täytettyä. Eläinlääkinnän uudet vastaanottotilat röntgenlaitteineen on saatu käyttöön. Pieneläinkäynneissä on ollut kasvua. Asiakaspalaute toiminnasta on ollut myönteistä.

Henkilöstön koulutukseen ja ammattitaidon ylläpitämiseen sekä yhteisöllisyyden kehittämiseen sekä viestintään on panostettu. Ulkoisessa viestinnässä someseuraajien määrä on kasvanut.

Sisäiseen valvontaan ja riskien hallintaan sisältäen henkilöstön työmäärän kohtuullistamisen ja työturvallisuuden varmistamisen on kiinnitetty huomiota. Vaikka kaikki virat on saatu loppuvuodesta täytettyä, on tunnistettu lisäresurssien tarvetta ajoittain niin esimiestyössä kuin ympäristötarkastajien työssä. Odottamattomia ja merkittäviä sairauspoissaoloja ei ole ollut.

Käydyt neuvottelut viranhaltijatasolla Arktisen Lapin ympäristönsuojelun kanssa ympäristönsuojelun yhteistyöstä ja Tunturi-Lapin ja Rovakaaren kanssa eläinlääkäripäivystyksen yhteistyöstä eivät ole tuottaneet vielä tulosta. Uuden eläinlääkintähuoltolain voimaantulon siirtyminen vuoden 2026 alkuun ja valtakunnallisten ohjeistusten puuttuminen ovat hidastaneet neuvotteluja.

Toimintavuoden tavoitteena on ollut yhtenäistää ja ajantasaistaa ympäristönsuojelumääräykset alueen kunnissa. Päivittämistyön alkamista on jouduttu siirtämään olemassa olevien työvoimaresurssien vuoksi vuodelle 2025.

Toiminnan tunnusluvut

Kemijärven kaupungin osuus koko toiminnan katteesta on 57 %. Yhteistoiminta-alueen henkilöstömenot, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot sekä vuokrat ylittivät talousarvion. Ylitys on yhteensä 68 663 euroa.

Suosituks

Edelleen on varmistettava riittävät resurssit ympäristönsuojelun määräysten yhtenäistämiseksi alueella sekä muuttuvan lainsäädännön jalkauttamiseksi toimintaan. Tämä edellyttää työvoimatarpeen arviointia. On ennakoitava ja myös resursoitava turvallisuusympäristön mahdollisten muutosten tuomiin haasteisiin. Työyhteisön jäsenten koulutuksiin ja työhyvinvointiin on hyvä edelleen panostaa.

6.5. Tilapalvelut liikelaitos

Tilapalvelut liikelaitos tuottaa tila- ja ruokapalveluita kaupunkiorganisaatiolle. Lisäksi tilapalveluita tuotetaan yksityiselle toimialalle, mukaan lukien Lapin hyvinvointialue, tilojen vuokraamisen osalta. Palvelujen hankinnassa liikelaitos tukeutuu laadittuihin palvelusopimuksiin. Kemijärven Roikka Oy on merkittävä yhteistyökumppani palvelujen hankinnassa.

Johtokunta päätti Sepänmäen koulun purku-urakasta sekä uimahallin suunnittelu- ja ylläpitokorjauksista, joihin vuoden 2024 osalta on varattu 150.000 euroa. Liikelaitoksen toimitusjohtaja valtuutettiin hakemaan opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntapaikkojen rahoitusavustusta uimahallin korjaustöiden osalta vuosille 2025 ja 2026.

Kemijärven keskuskeittiö valmistui vuonna 2024 ja hankkeelle myönnettiin ehdokkuus Pohjois-Suomen rakennusteoksi 2024. Paras rakennusteko valittiin marraskuussa 2024, ja Kemijärven keskuskeittiöhanke sai kunniainaiminnan. Myös eläinlääkäritilat valmistuivat vuonna 2024.

Toimintakatetavoite vuodelle 2024 oli 0,8 milj. euroa. Toteutunut toimintakate oli 1,162 milj. euroa. Tilikauden tulos oli -2,3 milj. euroa.

Havainnot

Tavoitteet ovat toteutuneet pääosin. Vuokrausaste on ollut korkea ja vuokratulot ovat toteutuneet 2,3 % suurempina (+ 158 300 euroa). Asiakastyytyväisyys on ollut hyvä, ei reklamaatioita.

Toiminnalliset tavoitteet on saavutettu hyvin, myös asiakaspalvelupalautteet ovat olleet hyvät. Lähiruoan tarjontaa on kehitetty ruokapalveluissa. Toimintakertomus on tehty tarkasti ja kattavasti. Toimenpiteet ja mittarit on hyvin laadittu.

Suositus

Investointisuunnitelmien rahoitusosuuksia sekä investointien ajoitusta on hyvä edelleen tarkentaa ottaen huomioon kaupungin kokonaistalouden tilanne.

7. Tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden arviointi

Konserniyhteisöjä ovat Kiinteistö Oy Kemijärven vuokratilat, Kemijärven Roikka Oy, Kiinteistö oy Kemijärven Töveli, Kemijärven Energia ja Vesi Oy, Koillis-Lapin Sähkö Oy, Itä-Lapin Energia Oy, Keski-Lapin Voima Oy, Elwira Oy, Kemijärven Kehitys Oy, Saura säätiö sr, Osuuskunta Uurto sekä Kemijärven Jäähalli Oy.

Merkittävimpinä haasteina koko konsernia ajatellen ovat lähivuosien kustannusten kasvu, inflaatiokehitys, korkokustannusten taso ja markkinatilanteiden muuttuminen. Haasteena on myös energiapolitiikan epävakaus. Yhtiöiden kannattavuus voi heiketä nopealla aikavälillä ja asetetut ilmastotavoitteet ja päästövähennystavoitteet vaikuttavat yhtiöiden toiminnan uudistamistarpeisiin ja asiakasmääriin. Muita haasteita tulevana vuosina ovat konsernissa mm. osaavan työvoiman saanti ja energiayhtiöille toimitusvarmuuden kautta tulevat mahdolliset investointitarpeet.

Toimintaympäristön muutosten ennakointi ja toimintavarmuus ovat olennaisia asioita etenkin energiayhtiöiden osalta.

Tilinpäätössiirtojen jälkeen konsernin tilikauden ylijäämäksi muodostui 2,0 milj. euroa. Konsernin kumulatiivinen ylijäämä taseessa on 36,2 milj. euroa.

Havainnot

Kaupunkikonsernin pientymisen vuoksi tytäryhtiöiden merkitys korostuu.

Suositus

Vastuulliseen omistajapolitiikkaan ja konsernivalvontaan tulee jatkossakin kiinnittää huomiota, samoin kilpailutusten läpinäkyvyyteen. Mikäli talousarvioon verrattuna on luvuissa merkittäviä eroja, on aiheellista avata syitä tilinpäätöksen tekstissä.

Kemijärven Energia ja Vesi Oy

Yhtiön tavoitteina on tuottaa ja jakaa kohtuuhintaista kaukolämpöenergiaa, myyntiin sähköä ja tuottaa asiakkaille laatuvaatimuksen mukaista talousvettä sekä huolehtia jätevesien keräilystä ja puhdistamisesta.

Toimintavuoden aikana valmistui uusi strategia, joka asettaa tulevien vuosien tulokselliset ja toiminnalliset tavoitteet sekä toimintatavat asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Havainnot

Yhtiössä on laadun varmistamiseksi otettu käyttöön uusi asiakaspalvelujärjestelmä, mikä mahdollistaa osaltaan sähköisten palvelujen kehittämisen. Ennakkohuollot, korjaustoimenpiteet ja jatkuva seuranta ovat pitäneet toimintavarmuuden hyvällä tasolla.

Kaukolämmön ja sähköntuotannon tuottavuuden kasvuun on panostettu. Tuotannon 4 %:n tehokkuuden kasvua ei kuitenkaan saavutettu. Asiakasmäärän kasvua varten on uudistettu yhtiön graafista ilmettä ja verkkosivut.

Uusituilla talous-, raportointi- ja asiakastietojärjestelmillä sekä tehokkaalla hallituksen informoinnilla kokouksissa on pyritty parantamaan yhtiön sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa.

Työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä on kehitetty. Työntekijöiden palkanosan arviointitapa on otettu käyttöön ja osaamiskartoitukset sekä kehityskeskustelut on tehty.

Suositus

Uutta strategian mukaista toimintaa tulee arvioida tuloksellisuuden, mutta myös vaikuttavuuden kehittämiseksi muuttuvassa toimintaympäristössä. Selvitystyötä ja taloudellista varautumista on jatkettava monipuolisemman lämmöntuotannon kehittämiseksi ja ennakoiden tulevien vuosien saneeraustöitä.

Koillis-Lapin Sähkö Oy

Sähkön siirron määrä kasvoi 1,3 % edellisvuoteen verrattuna. Liikevaihdon kasvuun vaikutti myös 1.3.2024 tehty 5,5 %:n keskimääräinen hinnankorotus. Kunnossapidon ja rakentamisen kustannustaso on säilynyt korkealla, ja se heikentää yhtiön taloutta sekä tulee laskemaan investointikohteiden määrää. Suunnitelman mukaiset toimitusvarmuusinvestoinnit on toteutettu ja ne jatkuvat euromääräisesti samalla tasolla seuraavina vuosina.

Itä-Lapin Energia Oy

Sähköenergian keskihinta on laskenut hieman edellisvuoden tasosta. Se heilahtelee voimakkaasti tuulivoimatuotannon, isojen tuotantolaitosten häiriöiden ja siirtorajoitusten mukaisesti. Uusia osakkuuksia energiantuotantohankkeista ei ole hankittu. Selvityksiä jatketaan. Kemijoki Oy:n osakasmaksut kasvoivat. Syinä ovat rahoituskustannusten ja poistotasojen nousu. Rahoitusvirta Kemijärven kaupungille oli 1.349.482,47 euroa vuonna 2024.

Keski-Lapin Voima Oy

Toiminta-ajatuksena on hankkia Juotaksen voimalaitoksella tuotetulla sähköllä omistajakunnille paras mahdollinen tuotto. Tuotetun sähköenergian keskihinta on säilynyt edellisvuoden tasolla, koska laitoksen ajoja on ajoitettu kalleimmille tunneille. Sähköenergian hintojen vaihtelu jatkuu. Päälaitteiden saneerauksen esiselvitys on käynnistetty, ja se aiheuttaa merkittävät investoinnit, mutta jatkaa laitoksen käyttöikä kymmenillä vuosilla. Generaattori rikkoutui lokakuun puolivälissä, mistä seurasi 2,5 kuukauden käyttökeskeytys ja liikevaihdon menetys.

Elwira Oy

Elwira Oy:n toiminta-ajatuksena on SER-tuotteiden vastaanotto- ja purkutoiminta. Kaupunkistrategiasta johdettuna tavoitteena on ollut yhteistyö kaupungin työllisyysyksikön kanssa, mikä on toteutunut siten, että on palkattu kaksi henkilöä. Yhtiön energiakustannukset ovat kasvaneet taloussuunnitelmakautena 2024–2026. Tilikauden tulos oli 125 000 euroa vuonna 2024, joka on 75 000 euroa yli talousarvion. Yhtiöllä ei ole lainaa. Investoinnit vuonna 2024 ovat ylittyneet 71 000 euroa yli talousarvion.

Kemijärven Kehitys Oy

Yhtiön verkkosivut on uusittu vuoden 2024 aikana, ja uusitut sivut ovat saaneet asiakkailta positiivista palautetta. Kotisivut palvelevat nyt matkailijoita ja paikallisia asukkaita entistä paremmin. Uudistuksen johdosta tosin kävijämäärien seurannan tiedot ovat puutteellisia: seuranta on aloitettu alusta uusien sivustojen osalta.

Palvelusopimuksessa sovittujen painopistealueiden ja kehityskohteiden operatiivinen toteutus on toteutettu kaupunkistrategian mukaisesti. Näkyvyys sähköisissä kanavissa on kasvanut huomattavasti, esim. Facebook, Instagram.

Kemijärven Roikka Oy

Kemijärven Roikka Oy tuottaa palveluja kaupungin 100 %:sesti omistamana in house -yhtiönä kaupunkikonsernille. Palvelujen myynti ulkopuolisille pidetään hankintalain mukaisessa rajauksessa. Yhtiön pääasiakkaat ovat Tilapalvelut liikelaitos, Kiinteistö Oy Kemijärven Vuokratalot ja Kiinteistö Oy Kemijärven Töveli.

Taloussuunnitelmakaudelle 2024–2026 ei ole tällä hetkellä suunnitteilla muutoksia toiminnan tai sen ympäristön suhteen. Toimintaympäristössä ei ole tapahtunut eikä ole nähtävissä suurempia muutoksia. Investoinnit ovat toteutuneet 81.000 euroa yli talousarvion vuonna 2024.

Kiinteistö Oy Kemijärven Vuokratalot

Yhtiö toteuttaa parhaillaan sille laadittua talouden tervehdyttämisohjelmaa, joka on alkanut 1.1.2022 ja päättyy 31.12.2025. Toimintaympäristöön liittyy oleellisesti Kemijärvelle perustetun vastaanottokeskuksen käyttöön vuokratut huoneistot ns. Lahtelan alueelta.

Talouden tervehdyttämisohjelmaan liittyen on purettu kerrostalo osoitteessa Pekankatu 2. Rakennuksen purkamisesta on saatu ARAn myöntämä purkuavustus. Vastaanottokeskuksen toiminta on päättynyt 30.4.2024, millä on ollut suuri vaikutus yhtiön saamiin vuokratuloihin.

Yhtiön lainakannan pieneneminen on jatkunut tasaisena. Lainakanta oli vuoden 2024 lopussa 7.571.000 euroa.

Kiinteistö Oy Kemijärven Töveli

Yhtiön toiminnassa tai toimintaympäristössä ei ole tapahtumassa muutoksia suunnitelmakaudelle 2024–2026. Yhtiön taloudellinen tilanne on kuitenkin muuttunut oleellisesti huonompaan suuntaan. Yhtiö on joutunut lainaamaan käyttöpääomaa 100 000 euroa Kiinteistö Oy Kemijärven Vuokrataloilta kesäkuussa.

Vuokrausaste (84,4 %) jäi hieman alle tavoitteen. Tilikauden tulos oli -222.000 euroa ja lainakanta vuoden 2024 lopussa 2.330.000 euroa.

Kemijärven Jäähalli Oy

Kemijärven Jäähalli Oy mahdollistaa vuosittain Kemijärvellä jääurheiluseurojen ja muun jääliikunnan toiminnat vuoden alusta kevääseen ja alkusyksystä vuoden loppuun. Uhkana toiminnalle suunnitelmakautena 2024–2026 on se, että kaupungin nuoriso ja potentiaalinen käyttäjäkunta vähenevät. Myös hallin ja laitteistojen ikääntyminen on haasteena.

Kohtuuhintaisen jääajan turvaaminen kemijärveläisten jääurheiluseurojen toimintaedellytysten turvaamiseksi on toteutunut suunniteltua paremmin. Automaattinen paloilmoitinjärjestelmä asennettiin vuoden 2024 aikana. Aiemmin esiintyneet ongelmat teknisten koneiden ja laitteiden toiminnan takaamiseksi jäähallin osalta on hoidettu.

Saura-säätiö

Säätiön tarkoituksena on järjestää ja kehittää työikäisille osallisuutta lisääviä, työelämäosallisuutta edistäviä, osaamista vahvistavia ja työllistymistä tukevia ohjaus-, arviointi-, valmennus-, kuntoutus- ja koulutuspalveluita sekä työtoimintaa. Säätiö tuottaa palveluita pääsääntöisesti kemijärveläisille työelämän ulkopuolella oleville, nuorille, työttömille, osatyökykyisille, maahanmuuttajille ja muille heikossa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille. Resurssit toimintaan koostuvat kaupungin, Lapin hyvinvointialueen ja aluehallintoviranomaisten kanssa tehdyistä palvelusopimuksista sekä harjoitetusta liiketoiminnasta. Lapin hyvinvointialue on irtisanonut suunnitellusti kumppanuus- ja palvelusopimuksen päättymään 31.12.2024.

Havainnot

Säätiön talousarviotavoitteena on ollut kehittää laadukkaita palveluja. Säätiö on koordinoanut Lapin hyvinvointialueen VASA-hankkeessa itäisen palvelualueen hyvinvointilähetteitä. Asiakasmäärät ovat nousseet 30 %. Säätiö on osallistunut Lapin säätiöiden yhteistyöverkoston hanketyöhön, mikä on edennyt suunnitelmallisesti. Valvontasuunnitelmaa on päivitetty.

Suosituks

Muuttuva toimintaympäristö edellyttää jatkuvaa palvelujen kehittämistä eri yhteistyöverkostoissa.

Osuuskunta Uurto

Osuuskunnan tarkoituksena on ns. välimarkkinatoimijana tarjota työn tekemisen tilaisuuksia ja työelämälähtöistä koulutusta pitkäaikaistyöttömille. Tavoitteena on luoda mahdollisuus työllistyä pysyvästi osuuskunnan kautta tai edetä kuntoutumisen kautta avoimille työmarkkinoille. TE-palvelut 2024 -uudistuksen myötä työllisyyden hoito siirtyy valtiolta kuntien järjestämisvastuulle, jolloin osuuskunnan toiminta nähdään yhtenä työllisyydenhoidon välineenä.

Havainnot

Työllistämisen tuloksena on 6 henkilöä saanut kokopäiväisen työn ja 2 henkilöä osa-aikaisen työn. Osuuskunnan markkinointi, viestintäsuunnitelma ja sidosryhmäyhteistyö ovat olleet toimintavuoden tavoitteina. Sidosryhmäyhteistyötä lukuunottamatta em. tavoitteita saavutettiin osin. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta tavoitteena ollut henkilöstön koulutus ei toteutunut, kuten ei myöskään henkilöstötavoitteissa olleet kehityskeskustelut.

Suosituks

Osuuskunnan tavoitteelliseen sidosryhmätyöhön työllisyys- ja kuntoutustoiminnan kehittämiseksi on hyvä panostaa jatkossa. Myös henkilöstön koulutukseen ja työhyvinvointiin on hyvä resursoida riittävästi muuttuvassa toimintaympäristössä

8. Henkilöstöasiat

8.1. Henkilöstön terveysperusteiset poissaolot

Henkilöstön sairauspoissaolot, kalenteripäivää/työntekijä tai viranhaltija ja kalenteripäivää/htv vuosina 2020–2024 henkilöstökertomuksen mukaan.

	2020	2021	2022	2023	2024
Kalenteripäivää/työntekijä tai viranhaltija	16,6	18,2	16,5	15,0	13,2
Kalenteripäivää/htv	17,4	18,9	17,5	13,6	12,0

Terveysperusteiset poissaolot vuonna 2020–2021

Taulukossa on KT:n aikaisemman 31.12.2021 päättyneen raportointisuosituksen mukaisesti terveysperusteiset poissaolot mukaan lukien määräaikaisen kuntoutustuen kalenteripäivät. Raportointijärjestelmän muutoksesta johtuen työtaturmat, -matkataturmat ja ammattitautiepäilyt sisältyvät vuodesta 2021 alkaen terveysperusteisiin poissaolojen kalenteripäiviin, eikä niitä raportoida erikseen.

Terveysperusteiset poissaolot	2020	2021
alle 4 kalenteripäivät (kpv)	605	560
4–29 kalenteripäivät	3 278	2 540
30–60 kalenteripäivät	1 974	1 704
61–90 kalenteripäivät	1 655	1 229
91–180 kalenteripäivät	1 830	4 738
Yli 180 kalenteripäivät	2 267	1 130
Yhteensä	11 609	11 901
Työtaturmat, kpv	145	*
Työmatkataturmat, kpv	37	*
Ammattitaudit tai -epäilyt, kpv	0	*
Yhteensä	11 791	11 901

*Sisältyvät terveysperusteisten poissaolojen kalenteripäiviin

Terveysperusteiset poissaolot vuonna 2022–2024 kalenteripäivinä (kpv)

Taulukossa on KT:n henkilöstökertomuksen laadintaan annetun suosituksen 1.1.2022 alkaen mukainen tieto terveysperusteisten poissaolojen jakautumisesta eri pituisiin poissaoloihin. Terveysperusteisiin poissaoloihin sisältyvät sairaudesta, työ- ja -matkatapaturmista, ammattitaukeista ja määräaikaisesta kuntoutustuesta johtuvat poissaolot.

Terveysperusteiset poissaolot	Palkalliset kalenteripäivät			Palkattomat kalenteripäivät		
Kalenteripäivät	2022	2023	2024	2022	2023	2024
1–7 kpv	2 552	1 441	1 760	31	20	12
8–29 kpv	2 720	791	966	8	29	24
30–59 kpv	2 123	989	1 132	142	50	31
60–89 kpv	1 139	730	268	126	82	69
90–179 kpv	1 017	439	430	811	113	398
Yli 180 kpv	1 260	180	-	1 737	-	359
Yhteensä keskimäärin/HTV	19,3 kpv	15,4 kpv	14,6 kpv	5,1 kpv	1,0 kpv	2,9 kpv
Terveysperusteiset poissaolot	2022			2023	2024	
Poissaoloprosentti	9,85 %			6,70 %	7,10 %	
0 päivää terveysperusteisia poissaoloja (%-osuus henkilöstöstä)	15,62 %			19,70 %	17,61 %	

Suurin osa palkallisista terveysperusteisista poissaoloista vuonna 2024 muodostui alle 8 kalenteripäivää kestävästä poissaoloista (2023: 1–7 kpv). Edellä mainitusta voidaan todeta, että suurin osa sairauspoissaoloista olivat lyhyitä ja nopeasti ohimeneviä. Yli 180 kalenteripäivän kestäviä sairauspoissaoloja kertomusvuonna oli vain palkattomina terveysperusteisina poissaoloina, joka viittaa yli 12 kuukauden jatkuvaan poissaoloon, jossa työnantajan palkanmaksuvelvollisuus on päättynyt.

Henkilöstön teoreettiseen säännölliseen työaikaan verrattuna vuonna 2024 terveysperusteisia poissaoloja oli 7,10 % (2023: 6,70 %). Henkilöstöstä 17,61 %:lla ei ollut lainkaan terveysperusteisia poissaoloja vuonna 2024 (2023: 19,70 %). Terveysperusteisten poissaolojen kokonaismäärä verrattuna edelliseen vuoteen on kasvanut 585 kalenteripäivällä. Kertomusvuonna poissaolot ovat keskittyneet enemmän lyhyille ja keskipitkille poissaolojaksoille. Pitkien poissaolojen määrässä on tapahtunut myönteinen eli laskeva kehityssuunta kolmen vuoden aikana. Poissaoloprosentti on hieman noussut vuonna 2024.

Havainnot

Sairauspoissaolojen määrä on vähentynyt noin 7,1 % vuodesta 2023 vuoteen 2024.

Sairauspoissaolojen määrä on vähentynyt merkittävästi, mikä voi viitata parantuneeseen työhyvinvointiin, ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin tai muihin toimenpiteisiin, joilla on pystytty vähentämään sairauspoissaolojen määrää. Sairauspoissaolojen määrä henkilötasolla on ollut laskusuuntainen jo muutaman vuoden ajan.

Hyvinvointiraportti vuodelta 2023 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 12.8.2024 § 64.

Hyvinvointikertomuksessa oli asetettu kolme tavoitetta vuodelle 2024:

- Kannustetaan kuntalaisia osallisuuteen, omatoimisuuteen ja vastuullisuuteen oman hyvinvoinnin, turvallisuuden ja terveyden edistämiseksi
- Osallisuuden vahvistaminen
- Päätöksenteolla vaikuttavuutta

Kaupungin kaikkien sektoreiden yhteenlaskettu tulos TEAviisari-kyselyistä notkahti hieman. Vuonna 2023 tulos oli 68 ja vuonna 2024 se oli 64. HYTE-kerroin laski 58:aan, kun se vuonna 2023 oli 63. Osallisuusohjelman laadinta siirtyi vuodelle 2025. Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin valmistelu käynnistyi, ja se saatetaan loppuun vuonna 2025.

Suositus

Mielekkään ja hyvän työilmapiirin luominen ja ylläpitäminen on oleellista kaikilla päätöksenteon tasoilla.

9. Erityiset arviointikohteet

9.1. Kuulemiset vuonna 2024

22.2.2024 tarkastuslautakunta tutustui kirjasto- ja nuorisopalveluihin käymällä paikan päällä kulttuurikeskuksessa, jossa tarkastuslautakunnalle esiteltiin kaupungin kirjasto- ja nuorisopalveluita.

11.4.2024 kokoukseen oli kutsuttu elinvoimajohtaja Anne Karppinen kertomaan elinvoimapalvelut toimialan toiminnasta, meneillään olevista hankkeista sekä talousarviotavoitteista.

2.10.2024 uusi tilintarkastaja Heidi Hyry esittäytyi tarkastuslautakunnalle.

6.11.2024 kokouksessa uusi kaupunginjohtaja Dina Solatie esittäytyi tarkastuslautakunnalle ja kertoi näkemyksiään kaupungin johtamisesta. Samassa kokouksessa tarkastuslautakunta tutustui Tilapalvelut liikelaitoksen ruokapalvelut -vastuualueen uuteen keskuskeittiöön ja toimintaan sekä kuuli toimitusjohtaja Esa Pöyliön katsauksen tilapalvelut liikelaitoksen ajankohtaisiin asioihin.

9.2 Tavoitteet ja mittarit

Tavoitteiden osalta mittarit ja toteumat tulee olla selkeämmin esitettyinä. Mittareiden tulee mitata tekemisen tuloksia (tavoitteiden toteutumista).

10. Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle

10.1. Kemijärven kaupungin tilintarkastuskertomus 2024

Tilintarkastajan tekemä tarkastus on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tehty riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Tilintarkastaja on esittänyt tilinpäätöksen hyväksymistä. Tilintarkastaja esittää vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastetulta tilikaudelta edellyttäen, että valtuusto hyväksyy tilintarkastuksen tuloksena esitetyn talousarviopoikkeaman.

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle, että tilinpäätös hyväksytään ja esittää vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastetulta tilikaudelta edellyttäen, että valtuusto hyväksyy tilintarkastuksen tuloksena esitetyn talousarviopoikkeaman.

10.2. Yhteenveto

Tiukan taloudenpidon merkitys korostuu myös jatkossa, ja erityistä huomiota on kiinnitettävä kulurakenteeseen. Tästä huolimatta on pidettävä huolta kaupunkilaisten kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista, perhe- ja yritysmuoniteisyydestä. Tavoitteena on edelleen kehittää Kemijärveä houkuttelevaksi ja hyväksi paikaksi asua.

11. Allekirjoitukset

Kemijärvellä 22.9.2024

Antti Sirviö

puheenjohtaja

Sirkka Pikkuvirta

jäsen

Jaana Wiik

jäsen